

VITRAŽ

Saša Kregar (ZRSŠ)
Nevenka Bogataj (ACS)
Domen Uršič (CŠOD)
Ivana Belasić (CPI)

Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju

Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 49/22), 7. 4. 2022 (<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO2659>).

3. RAZISKAVE, INOVACIJE IN KONKURENČNOST

3.5 Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Center RS za poklicno izobraževanje

Center šolskih in obšolskih dejavnosti

Andragoški center Slovenije

Zavod RS za šolstvo

Zaključek projekta: 20. 11. 2023

4 KAKOVOSTNO
IZOBRAŽEVANJE

"Izobraževanje je ključnega pomena za ukrepanje na področju podnebnih sprememb, saj ima izjemno moč, da dolgoročno spreminja miselnost in vedenje. Ker lahko izobraževanje spreminja mišljenje, lahko spreminja svet."

Audrey Azoulay, generalna direktorica Unesca

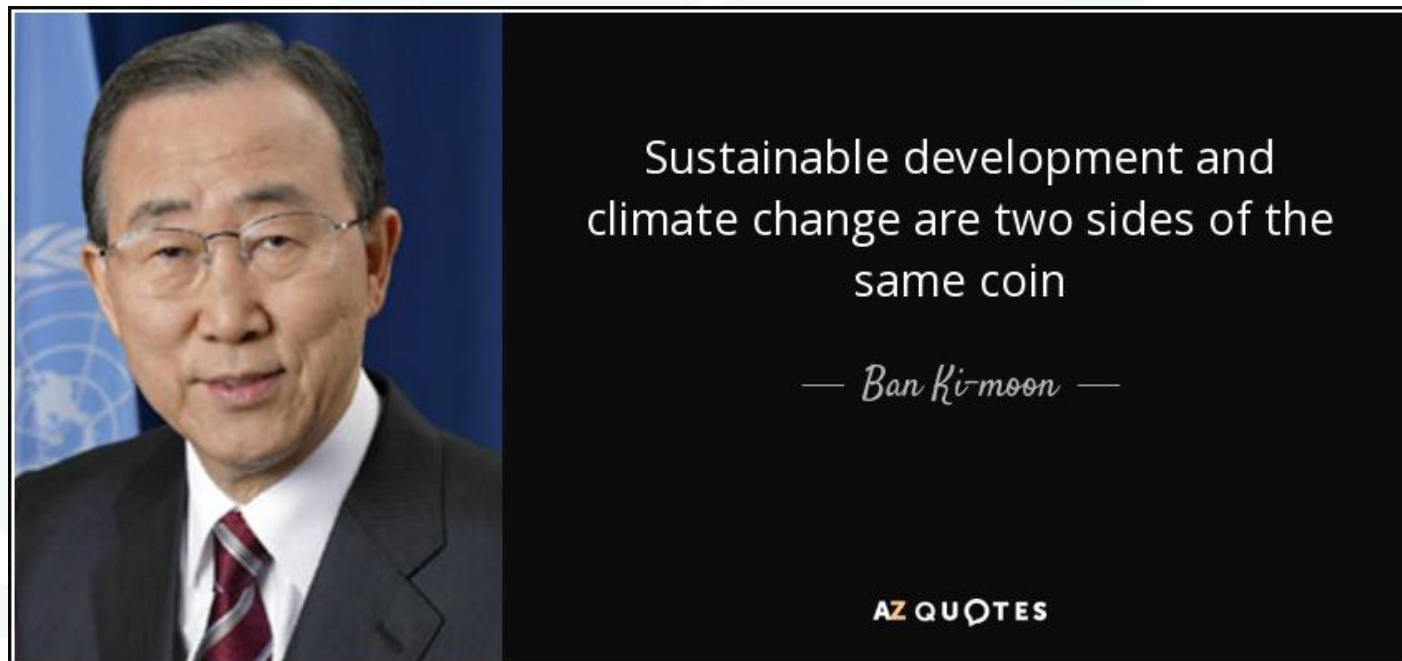
13 PODNEBNI
UKREPI

PODCILJ 4-7

VZGOJA IN
IZOBRAŽEVANJE ZA
TRAJNOSTNI RAZVOJ
TER GLOBALNO
DRŽAVLJANSTVO

PODCILJ 13-3

KREPITEV ZNANJA IN
ZMOGLJIVOSTI ZA SOOČANJE S
PODNEBNIMI SPREMBAMI

KONCEPTUALIZACIJA VITR

**CELOSTNI PROGRAM
OZAVEŠČANJA O
PODNEBNIH SPREMEMBAH
V KONTEKSTU VITR**

**PREDLOG POSODOBITV
NACIONALNIH SMERNIC
VITR**

EKONOMSKI VIDIK

DRUŽBENI VIDIK

ŠOLSKO OKOLJE

PEDAGOGIKA
DIDAKTIKA

PROFESIONALNI
RAZVOJ

OKOLJSKI

GreenComp
Evropski okvir kompetenc za trajnostnost

POROČILO SKUPNEGA RAZISKOVALNEGA SREDIŠČA V OKVIRU ZNANOSTI ZA POLITIKO

PREVOD
Izdajatelj: Gata Bizanči
Urednik: Ulrike Pivčič
Marsalica Gabriva
Urednica: Tjaša Pihlak
Margherita Raggiapane

Prvič izdano v angleščini leta 2022 kot: GreenComp: The European sustainability competence framework
ERIC SCIENCE FOR POLICY REPORT
Joint Research Centre, European Commission

- Poosebljanje vrednot trajnostnosti**
- Sprejemanje kompleksnosti v trajnostnosti**
- Zamišljanje trajnostnih prihodnosti**
- Ukrepanje za trajnostnost**

Konceptualizacija področja vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj je namenjena vsem, ki se z vzgojo in izobraževanjem srečujejo v vlogi izobraževalcev, ter vsem, ki pripravljajo ter izvajajo izobraževalne programe s področja trajnostnega razvoja, tako na formalni kot tudi neformalni ravni.

Konceptualizacija področja VITR je **namenjena sistematičnemu in sistemskemu umeščanju VITR v formalne, neformalne in priložnostne programe izobraževanja, s poudarkom na pomenu razvoja znanja, veščin, stališč in odnosov.**

1 UVOD

- 1.1 Namen konceptualizacije področja vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (VITR)
- 1.2 Koncept trajnostnega razvoja
- 1.3 Pomen VITR
- 1.4 VITR kot del ciljev trajnostnega razvoja
- 1.5 Pomen VITR za odzivanje na podnebne spremembe
- 1.6 VITR v Sloveniji

ZGODOVINSKI PREGLED POMEMBNEJŠIH DOGODKOV IN DOKUMENTOV NA PODROČJU VITR

- 2.1 Pomembnejši mednarodni dogodki in dokumenti
- 2.2 Pomembnejši dokumenti v Sloveniji

SKUPNA PROGRAMSKA IZHODIŠČA CELOSTNEGA PROGRAMA OZAVEŠČANJA TER VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA O PODNEBNIH SPREMEMBAH V KONTEKSTU VITR

- 3.1 Učna okolja, ki podpirajo celostni pristop

 - 3.1.1 Učno okolje za vzgojo in izobraževanje o podnebnih spremembah v kontekstu VITR
 - 3.1.2 Vodenje za VITR

- 3.2 Razvijanje kompetenc in opolnomočenje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju
- 3.3 Opolnomočenje in mobilizacija učečih se
- 3.4 Tematska področja VITR s poudarkom na podnebnih ciljih in vsebinah
- 3.5 Sodelovanje z lokalnim okoljem

Smernice

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/SRI/nacionalne_smernice_VITR_2007.pdf

Smernice so bile sprejete na Kolegiju ministra za šolstvo in šport julija 2007.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Smernice vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj od predšolske vzgoje do douniverzitetnega izobraževanja

»Vzgoja za trajnostni razvoj je vseživljenjsko prizadevanje, ki spodbuja posameznike, institucije in družbe, da gledajo na jutri kot na dan, ki pripada vsem nam - ali pa ne bo pripadal nikomur.«

Iz listine Združenih narodov

Desetletje vzgoje za trajnostni razvoj 2005–2014

Predlog posodobitve nacionalnih Smernic vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj

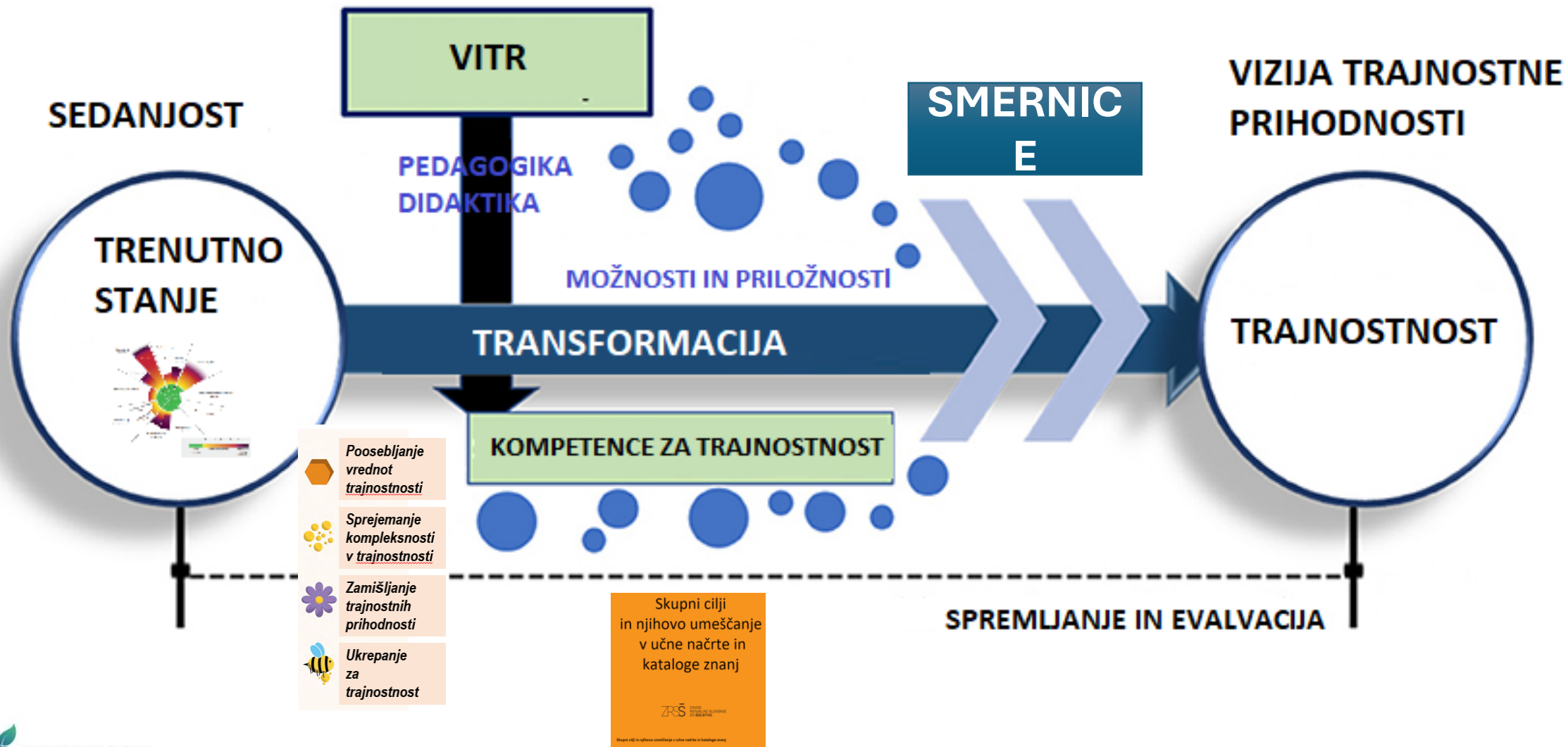
- Načelo vseživljenjskosti učenja
- Načelo celostnega pristopa VITR
- Načelo spoštovanja človekovih pravic
- Načelo etičnih razsežnosti
- Načelo systemskega mišljenja
- Načelo partnerskega delovanja in zaveznitva
- Načelo zelenega prehoda

Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj je vseživljenjski proces ter sestavni del kakovostne vzgoje in izobraževanja. Izboljšuje kognitivne, socialne, emocionalne ter vedenjske vidike učenja za sobivanje vseh oblik življenja na planetu in opolnomoči posameznika za preobrazbo sebe in družbe. Gre za celostni in transformativni proces, ki vključuje učne cilje, vsebine in učne dosežke, pedagoško-andragoške pristope ter učno okolje. (VITR za 2030)

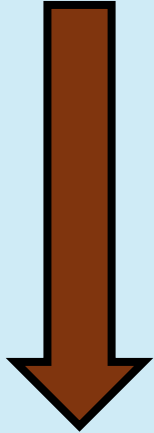
Delovanje na petih prednostnih področjih

- Politika vodenja in delovanja VIZ
- Učna okolja
- Strokovni delavci
- Učeči se
- Lokalna skupnost

VITR - je proces, je izgradnja miselnega okvira

ODZIV NA IZZIVE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA		STRATEGIJE VKLJUČEVANJA VITR	
ZANIKANJE	Gre za trenutno »modo«, bo minilo.	NI AKCIJE	
DODAJANJE	Dodajmo »ekološki« vidik učnemu načrtu.	NALAGANJE VSEBIN	
VGRADNJA	Je pomembno, zato dodajmo vsemu, kar počnemo.	VKLJUČEVANJE (embedding)	
PRENOVA SISTEMA	Premislimo in preuredimo temelje naših aktivnosti.	VGRAJEVANJE (infusion)	

Stephen Strelingov model odziva na izzive TR (2004)

CELOSTNI PROGRAM

ozaveščanja ter vzgoje in
izobraževanja o podnebnih
spremembah v kontekstu VITR za
vrtce, osnovne šole in gimnazije

1 UVOD 1

2 NAČRTOVANJE CELOSTNEGA PRISTOPA K VITR 4

2.1 VLOGA DELEŽNIKOV V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM PROCESU	5
2.1.1 RAZVOJNI TIM IN NJEGOVA VLOGA NA PODROČJU TRAJNOSTNEGA RAZVOJA	5
2.1.2 VLOGA VODJE RAZVOJNEGA TIMA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA	7
2.1.3 VLOGA RAVNATELJA	8
2.1.4 VLOGA STROKOVNIH DELAVCEV IN DRUGIH DELAVCEV VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA	8
2.1.5 VLOGA LOKALNEGA OKOLJA	11
2.1.6 VLOGA UČEČIH SE	12
2.1.7 VLOGA STARŠEV	15

3 DEJAVNOSTI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA S Poudarkom NA CELOSTNEM PRISTOPU 17

3.1 NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE DEJAVNOSTI	17
3.1.1 IZBIRA PODROČJA (TEME) DELOVANJA	17
3.1.2 POVEZANOST DEJAVNOSTI S CILJI AGENDE 2030	20
3.1.3 VZPOSTAVITEV UČNEGA OKOLJA V PODORO VITR	22
3.2 PRIPRAVA AKCIJSKEGA NAČRTA	25

4 EVALVACIJA 31

5 PRIPOROČILA ZA UVAJANJE VITR V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNE ZAVODE 36

5.1 PRIPOROČILA ZA UVAJANJE VITR V VRTCIH	36
5.2 PRIPOROČILA ZA UVAJANJE VITR V OSNOVNIH ŠOLAH	38
5.3 PRIPOROČILA ZA UVAJANJE VITR V GIMNAZIJAH	40

6 ZAKLJUČEK 42

<https://www.zrss.si/projekti/podnebni-cilji-in-vsebine-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>

08.45 – 11.00: **Otvoritev konference in plenarna predavanja**

- **Uvodni pozdravi:** Vinko Logaj, direktor ZRSS; predstavnik/-ca MOPE in MVI (Videoposnetek)
- **10 in več let NAK**, Andreja Bačnik, ZRSS (Videoposnetek) (PDF datoteka)
- **Pomen odgovornega ravnanja z naravnimi viri za trajnostno prihodnost in učinkovito soočenje s podnebno krizo**, Janez Potočnik, Mednarodni panel ZN za vire (Videoposnetek) (PDF datoteka)
- **Z VITR do podnebnih ciljev**, Saša Kregar, ZRSS (Videoposnetek) (PDF datoteka)
- **“Vsemogoči vodik” – energijski vidik bodočnosti**, Blaž Likozar, KI (Videoposnetek) (PDF datoteka)

11.30 – 13.00: **Sekcijska predavanja**

1: Podnebni cilji in globalno učenje

2: Biodiverzitetna kriza in podnebje

3: Energetska kriza in trajnostni viri energije

4: Trajnostno ravnanje s hrano

5: Trajnostnost potrošništva

6: Trajnostna mobilnost

7: Humanistični vidik podnebnih sprememb

ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE

CILJI

ODZIV NA SPREMEMBE NARAVE IN SKUPNOSTI

DODANA VREDNOST :

- sinergije med izobraževalnimi institucijami
- skrb za neškodljive posledice dela (npr. varčni dogodki, „kopenski“ prevozi, ...)
- zapolnitev vrzeli (npr. domače prakse – kaj že deluje trajnostno?)
- „proizvajati“ znanje (ne le slediti mednarodnim trendom)

KAKO SMO DELALI?

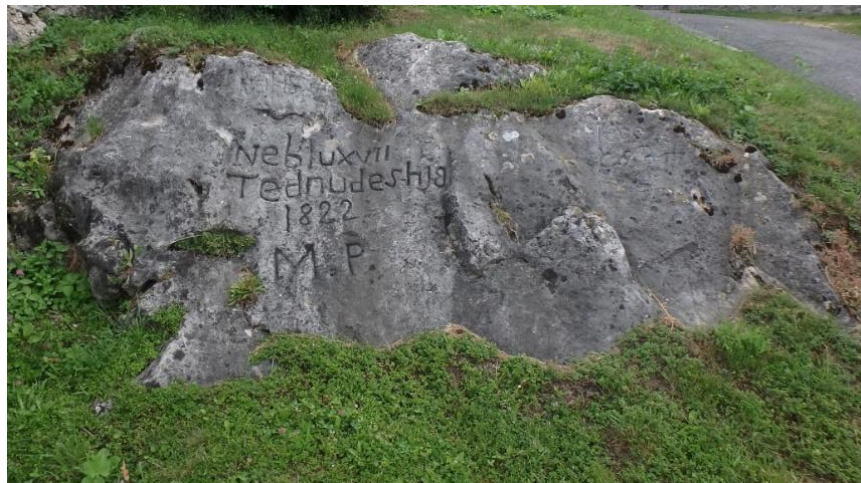
Terensko : Ormož, Martuljek, Breginj, Rogla, Črnomelj, Strunjan ... (ob mejah! Različna fitogeografska območja)

Skupinsko: interna, ekspertna, koordinacijska skupina

„brali“ smo naravo;

simulirali odločanje (o rabi virov)

spodbujali učenje v skupnosti;

REZULTATI

Konceptualizacija IO, Konceptualizacija <https://pcv.si>, SMERNICE VITR

Usposabljanja

- Program izobraževanja **Osnove podnebne IO**
- Alpska šola 2x **Martuljek** (strok. delavci), **Ljubljana** (direktorji)
- Kratka usposabljanja na daljavo **ABC okoljskega učenja I, II, III**

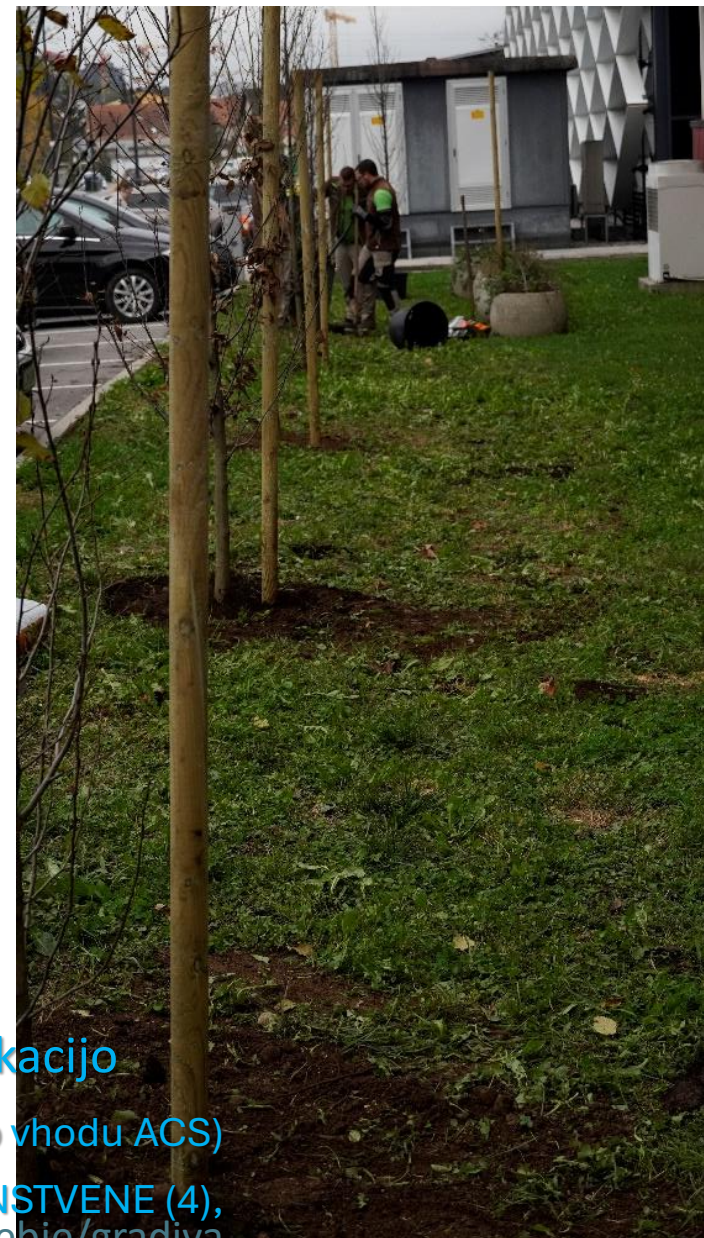
Razvoj novih pristopov

- **Občanska znanost** → <https://video.arnes.si/watch/8xgp4d3qn2ry>
- **Igrifikacija**

Nova učna gradiva **Znamenja trajnosti, Krhka ravnotežja, Priročnik za igrifikacijo**

Diseminacija (CGP, zasaditev dreves in trav ob vhodu ACS)

DOGODKI (Alpe-adria, Kulturni bazar, Karavana ŠK, zaključni), OBJAVE : ZNANSTVENE (4), STROKOVNE (8), INFORMATIVNE (> 50); GRADIVA <https://znamenjatrajnosti.si/podnebje/gradiva>

REZULTATI – izbor novih ugotovitev

Acta geographica slovenica 63, 23 **NB & JK** **Hiter in osredotočen odziv starejših moških** (na žled 2014, Notranjska), ki so manj izobraženi, tehnološko neopremljeni, soc.-ek. šibki, **je bil boljši od odziva drugih akterjev**, in sicer zaradi **količin** (→ najem tehnologije) in **izkušensko pridobljenih kompetenc in norm**. <https://ojs.zrc-sazu.si/ags/article/view/11084>

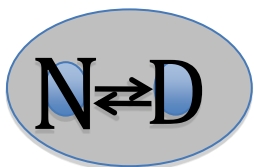
Acta entomologica slovenica 31, 1 **AG et al.** **Z >1800 opazovanji >5000 opraševalcev na različnih lokacijah po Sloveniji kaže, da učenje odraslih lahko poteka z občansko znanostjo, ki daje uporabne okoljske podatke**. <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-D84DAYFH>

IRDO Joint Conferences on Socially Responsible Society 2022 : Green, Digital and Inclusive Transition: How to Make it Happen? **NB, SK, DU, IB** : Projektne **sinergije ZRSŠ, CPI, ČŠOD, ACS** so možne kljub različnim ciljnim skupinam in pristopom teh institucij. Vse tipajo v smer **celostnega institucionalnega pristopa**. <https://irido.si/irido2022/referati/day2-2022-paper-bogataj-ok.pdf>

Zeleni prehod LU kot stik z nepredvidljivostjo narave. Sto let je znanja : 100 let ljudskih univerz na Slovenskem. ZLUS, 2022. str. 80-92. **NB & PR** Ljudske univerze **nepovezano in projektno razvijajo posamezna področja okoljske vzgoje, podnebne vsebine je projekt PC VIZ celovito in sistemsko vključil prvič** (torej doslej ne). <https://www.zlus.si/wp-content/uploads/2023/01/Sto-let-je-znanja-Monografija.pdf>

NOVOSTI so bile dosežene ekipno;

nadaljujejo se v EKP-1, z rabo gradiv, mednarodnim citiranjem, ...

NARAVA je organizirana po 1 samem načelu: **minimalne rabe energije**.

DRUŽBA je razvila **NORME & LOKALNO ORGANIZACIJO** → **VITR naj to upošteva, promovira**

Sektorsko voden odziv na probleme težko upošteva vse povezave → je počasen , ne (dovolj) celovit.

IO je PROŽEN/ mlajši segment izobraževanja; ni le „druga priložnost“, ampak **celovita spodbuda** **odpornosti, hitrega odziva z manj napakami**.

Prehod CŠOD kot celote v demonstracijsko organizacijo

CŠOD v celoti postane primer trajnostnega upravljanja in celostnega delovanja

Izdelava načrta in določitev prednostnih področij na podlagi Konceptualizacije VITR

Datum in lokacija: 24. 10. 2023, CŠOD OE Prvine

Vzpostavitev demonstracijskih enot CŠOD

1. Oblikovanje vizije organizacijske enote CŠOD
2. Oblikovanje tima za podnebne cilje in vsebine
3. Načrtovanje ukrepov za zmanjšanje ogljičnega odtisa
 - 3.1. Stavba in infrastruktura
 - 3.2. Okolica in zelena infrastruktura
 - 3.3. Ravnanja in vedenje
 - 3.4. Zmanjšanje ogljičnega odtisa
 - 3.5. Odpornost proti podnebnim spremembam
 - 3.6. Sodelovanje z zunanjimi deležniki
4. Preoblikovanje vzgojno-izobraževalnega okolja za zeleni prehod
5. Opolnomočenje in mobilizacija učečih se
6. Delovanje na lokalni, regijski, nacionalni in globalni ravni

Vzpostavitev demonstracijskih enot CŠOD

Za prehod v demonstracijske enote se je na interni poziv prijavilo 12 domov. Z vsemi domovi smo začeli izvajati korake za prehod.

Od 12 jih je do konca oktobra vse korake izvedlo **5 domov**.

CŠOD OE Štrk
CŠOD OE Peca
CŠOD OE Čebelica
CŠOD OE Medved
CŠOD OE Gorenje

Usposabljanja

Priprava in izvedba internega usposabljanja s področja celostnega programa

Priprava in izvedba usposabljanja za vodje

Interno usposabljanje za tehnični kader

Izvedba internega usposabljanja vseh zaposlenih na izbranih demonstracijskih enotah ČŠOD

Priprava usposabljanja s področja celostnega programa (učenje na prostem) o podnebnih spremembah za učitelje drugih VIO

Spoznavanje in testiranje

- **Hrana in prihodnost – poskusna izvedba 4-dnevnega celostnega programa**

Starost udeležencev: 14–18 let

Datum in lokacija: 29. 7.–1. 8. 2023,

Severna Primorska, Južna Gorenjska, Notranjska

Število udeležencev: 800

Poskusne izvedbe krajših vsebin v sodelovanju z NVO

Vpliv tekstilne industrije na podnebne spremembe, Hiša prihodnosti, Trajnostni razvoj, Skupaj smo eno

Starost udeležencev: 14–18 let

Datum in lokacija: 2.–6. 8. 2023, SC Cerčno

Število udeležencev: 600

Priprava osnutka celostnega programa o podnebnih spremembah za področje učenja na prostem

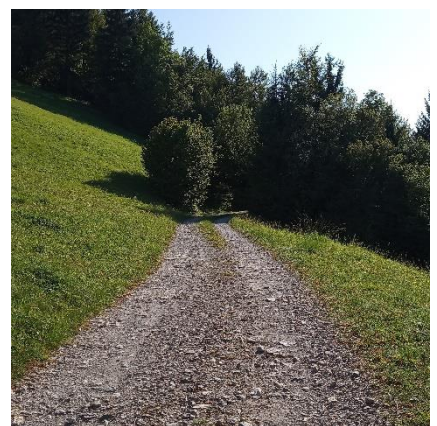
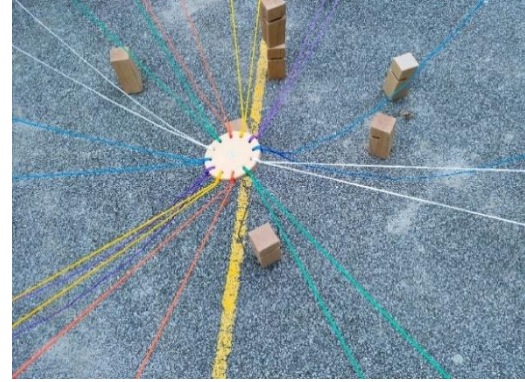
Celostni program za vrtce: Naravna pustolovščina (CŠOD OE Prvine)

Celostni program za 1. triado: Podnebni cilji in vsebine na prostem (CŠOD OE Čebelica)

Celostni program za 2. triado: Podnebni cilji in vsebine na prostem (CŠOD OE Štrk)

Celostni program za 3. triado: Ni nam vseeno za naš planet (CŠOD OE Peca)

Celostni program za odrasle – pripravljen in izveden v sodelovanju s partnersko organizacijo ACS

Podpora VIO za sodelovanje v mednarodnem programu GLOBE

Šole, ki so bile izbrane na podlagi poziva k oddaji prijave za izvedbo aktivnosti, povezanih s protokoli programa GLOBE in podnebnimi spremembami, so v mesecu oktobru oddale vsebinska poročila o izvedenih aktivnostih. V aktivnostih je sodelovalo 12 šol.

Vsebinska nadgradnja aplikacije CŠOD misija za področje podnebnih sprememb

- Izvedena je bila vsebinska nadgradnja

Izvajanje usposabljanj za pripravo vsebin v aplikaciji CŠOD Misija
Predvidena spomladi 2024

Didaktična nadgradnja demonstracijskih enot

Pregled didaktičnih pripomočkov

Navodila za nabavo didaktičnih pripomočkov

Senčila

Urejanje vrtov

Pitniki

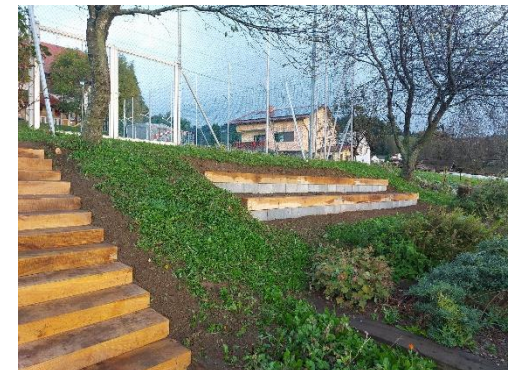
Uvedba oziroma nadgradnja učnih vrtov in

kompostnikov

Svetila

Prenova opreme

Ponovna uporaba izrabljene opreme

Komunikacija in promocija

Vzpostavitev in postavitve spletne strani www.pcv.si

Domov O projektu Partnerji Dokumenti Kontakt

O projektu

Projekt/ukrep Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju je bil oblikovan z namenom **systematičnega vključevanja podnebnih ciljev in vsebin** v predšolsko vzgojo, osnovno in srednješolsko izobraževanje, višješolsko strokovno izobraževanje in izobraževanje odraslih v okviru ukrepa podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju iz **Programa porabe sredstev sklada za podnebne spremembe v obdobju 2022-2023** (Uradni list RS, št. 49/22). Projekt se zaključil 20. novembra 2023.

Sodelujoči partnerji v projektu so bili **Ministrstvo za okolje, podnebje in energetiko RS** (prej Ministrstvo za okolje in prostor RS), **Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje** (prej Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS), **Zavod Republike Slovenije za šolstvo**, **Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje**, **Andragoški center Republike Slovenije** in **Center šolskih in obšolskih dejavnosti**.

Vsem partnerjem projekta s področja vzgoje in izobraževanja je skupnih osem aktivnosti projekta:

- Konceptualizacija vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (VTR) z umestitvijo tematike podnebnih sprememb ter oblikovanje skupnih programskih izhodišč za celostni program o podnebnih spremembah.
- Priprava predloga celostnega programa o podnebnih spremembah; priprava podrobnejših usmeritev za poskusno izvajanje celostnega programa o podnebnih spremembah v okviru kurikula, celostne razvojne usmeritve vzgojno-izobraževalnih organizacij oziroma praks ter izobraževanja učiteljev, izobraževalcev idr.; poskusna izvedba in evalvacija celostnega programa o podnebnih spremembah na manjšem vzorcu.
- Priprava novih in/ali posodobitev obstoječih učnih gradiv, didaktičnih pripomočkov ipd. v podporo izvajanju celostnega programa o podnebnih spremembah.
- Vzpostavitev demonstracijskih vzgojno-izobraževalnih organizacij oziroma praks.
- Strokovno ovrednotenje in finančna podpora vzgojno-izobraževalnim organizacijam oziroma praksam za izvajanje krajših podnebnih aktivnosti (do 40 % VIO oz. praks).
- Priprava predloga načrta uvajanja oziroma smernic za implementacijo celostnega programa o podnebnih spremembah v vrtcih, šolah idr. izobraževalnih organizacijah oziroma praksah.
- Priprava predloga posodobitve nacionalnih smernic vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (2007).
- Komuniciranje z javnostmi in diseminacija rezultatov ukrepa z namenom ozaveščanja ter vzgoje in izobraževanja o podnebnih spremembah.

Agenda 2030

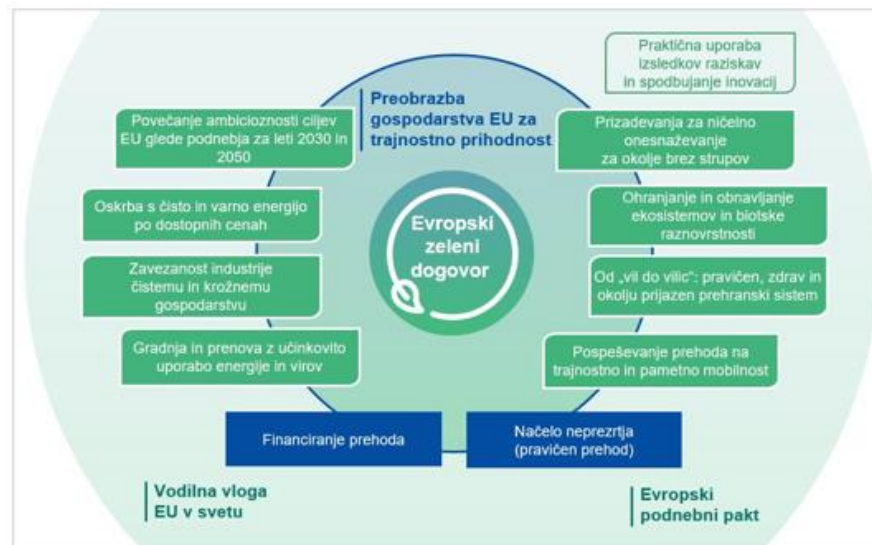
unesco

Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj

Kažipot

VITR za 2030

Evropski zeleni dogovor

GreenComp

The European sustainability competence framework

ZRS

KONCEPTUALIZACIJA VITR

z umestitvijo tematike podnebnih sprememb

Celostni program ozaveščanja ter vzgoje in izobraževanja o podnebnih spremembah v kontekstu VITR za PSI

- **1. nivo – celostni institucionalni pristop k VITR**
- **2. nivo – ‚ozelenitev‘ poklicnih standardov**
- **3. nivo – ‚ozelenitev‘ izobraževalnih programov PSI**

Celostni institucionalni pristop k VITR

MPI MODERNIZACIJA
POKLICNEGA
IZOBRAŽEVANJA

dr. Nataša Artič
Dora Najrajter
dr. Tatjana Resnik Planinc
Ivana Belasić
Tanja Suncić

STOPITI NA POT TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Vodnik na poti do trajnostne šole –
zakaj, kaj in kako?

Področje: NALOŽBE V VARSTVO OKOLJA				
			DA	NE
4. VIZ je v zadnjih letih okreplil investicije v varstvo okolja (npr. ogrevanje in prežračevanje, izolacija in okna, vozila, električna samooskrba, nakup/gradnja/obnova	1	V VIZ smo v zadnjih dveh letih izvedli investicije v varstvo okolja oziroma investicije za podporo trajnostnemu razvoju.		
	2	V zadnjih dveh letih smo vložili skupaj več kot 50.000 EUR v investicije v varstvo okolja oziroma za podporo trajnostnega razvoja.		
	3	Imamo energetska izkaznica stavbe VIZ.		
	4	Imamo urejeno izolacijo stavbe in energetska učinkovita okna.		
	5	VIZ je samooskrben z električno energijo.		

Področje: UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE RABE IN POTROŠNJE				
			DA	NE
5. VIZ izvaja ukrepe za zmanjševanje stroškov obratovanja (poraba energije, vode itd.).	1	Izvajamo ukrepe za zmanjševanje stroškov obratovanja na področju porabe električne energije.		
	2	Izvajamo ukrepe za zmanjševanje stroškov na področju porabe energije za ogrevanje		
	3	Izvajamo ukrepe za zmanjševanje stroškov na področju porabe pitne vode.		
	4	Izvajamo ukrepe ozaveščanja učečih se/uu področju varčevanja z električno energijo.		
	5	Izvajamo ukrepe ozaveščanja učečih se/uu področju varčevanja z vodo.		
	6	Izvajamo ukrepe ozaveščanja učečih se/uu področju varčevanja s toplotno energijo in zračenja prostorov.		

Področje: IZZIVI LOKALNEGA IN ŠIRŠEGA OKOLJA				
			DA	NE
	1	Prepoznavamo izzive lokalnega okolja, ki nas spodbudijo k načrtovanju dejavnosti na področju VITR.		
	2	Načrtujemo in izvajamo dejavnosti za ozaveščanje javnosti in domačega okolja o trajnostnem razvoju in uresničevanju podnebnih ciljev.		
	3	Sodelujemo pri čistilni akciji domačega kraja vsaj enkrat v letu.		
	4	V procesu vzgoje in izobraževanja spodbujamo pobude za uresničevanje podnebnih ciljev.		
	5	Pomagamo pri načrtovanju dejavnosti na področju trajnostnega razvoja v lokalnem okolju.		

Področje: AKTIVNOST UČEČIH SE IN NJIHOVI INTERESI				
			DA	NE
13. V VIZ učeči se sodelujejo pri izbiranju tem in načrtovanju dejavnosti na področju trajnostnosti.	1	Načrtujemo in izvajamo dejavnosti, s katerimi želimo učeče se motivirati za trajnostno delovanje.		
	2	Učeče se spodbujamo oziroma imajo možnost sodelovati pri izbiri tem in načrtovanju dejavnosti na področju trajnostnosti.		
	3	V VIZ aktivno deluje dijaška skupnost.		
	4	V VIZ deluje medvrstniški mediator.		
	5	Imamo nabiralnik/e-nabiralnik za zbiranje pobud učečih se in drugih zainteresiranih.		
	6	V preteklih dveh letih je bila realizirana vsaj ena pobuda za trajnostno delovanje VIZ.		
	7	Nagrajujemo učeče se, ki delujejo trajnostno.		

10 področij trajnostnosti za PSI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN EMERCIJO

CPI
CENTER NA
IZOBRAŽEVANJE

ZBIR KOMPETENČNIH OKVIROV UMEŠČANJA ZNANJ IN SPRETNOSTI S PODROČJA TRAJNOSTNOSTI IN BLAŽENJA PODNEBNIH SPREMENB V POKLICNE STANDARDE IN IZOBRAŽEVALNE PROGRAME

Zaradi zavezanosti k trajnostnosti, vas prosimo, da
gradivo pregledate v digitalni obliki in ga ne tiskate v celoti.

Kazalo vsebine

UMETNOST	4
AVDIOVIZUELNO USTVARJANJE, TEHNIKE IN MULTIMEDIJSKA PROIZVODNJA	4
MODNO OBLIKOVANJE, OBLIKOVANJE PROSTORA, INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE, ARANŽERSTVO	24
DOMAČA IN UMETNOSTNA OBRT	38
GLASBA, PLES IN UPRIZORITVENE UMETNOSTI	50
POSLOVNE IN UPRAVNE VEDE	64
RAČUNOVODSTVO IN REVIZIJA	64
FINANČNIŠTVO, BANČNIŠTVO, ZAVAROVALNIŠTVO	87
MANAGEMENT	103
MARKETING IN OGLAŠEVANJE	123
TAJNIŠKO IN ADMINISTRATIVNO DELO	138
PRODAJA (TRGOVINA) NA DEBELO IN DROBNO	153
OKOLJE IN OKOLJSKE TEHNOLOGIJE	168
NARAVNO OKOLJE IN DIVJE ŽIVALI, OKOLJEVARSTVENA TEHNOLOGIJA IN JAVNA HIGIENA IN KOMUNALNE STORITVE	168
INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE	187
TEHNIKA	208
KEMIJSKO INŽENIRSTVO IN PROCESI	208
ELEKTROTEHNIKA IN ENERGETIKA, ELEKTRONIKA IN AVTOMATIZACIJA	221
METALURGIJA, STROJNIŠTVO IN KOVINARSTVO	245
MOTORNA VOZILA, LADJE IN LETALA	265
ŽIVILSKA TEHNOLOGIJA	286
LESARSKA TEHNOLOGIJA	301
PAPIRNIŠKA TEHNOLOGIJA	317
PLASTIČNA TEHNOLOGIJA	333
STEKLARSKA TEHNOLOGIJA	347
RUDARSTVO, PRIDOBIVANJE MINERALNIH SUROVIN	360
GRADBENIŠTVO	383
KMETIJSTVO	409
POLJEDELSTVO IN REJA ŽIVALI, HORTIKULTURA	409
GOZDARSTVO IN LOV	429
ZDRAVSTVO	447
ZOBOZDRAVSTVO, MEDICINSKA DIAGNOSTIČNA IN TERAPEVTSKA TEHNOLOGIJA	447
ZDRAVSTVENA NEGA IN BABIŠTVO	470

ZDRAVSTVO IN SOCIALNA VARNOST	492
VARSTVO OTROK IN STORITEV ZA MLADE	492
SOCIALNA VARNOST	517
VARSTVO STARIH IN OVIRANIH LJUDI, SOCIALNO DELO IN SVETOVANJE	517
TRANSPORT, GOSTINSTVO IN TURIZEM, OSEBNE STORITVE	536
FRIZERSKE IN DRUGE LEPOPILNE STORITVE	536
HOTELIRSTVO IN GOSTINSTVO	553
POTOVANJA, TURIZEM PROSTI ČAS	570
TRANSPORT	591
IZOBRAŽEVALNE ZNANOSTI IN IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV	612
IZOBRAŽEVANJE VZGOJITELJEV PREDŠOLSКИH OTROK	612

PRIROČNIK ZA UMEŠČANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI S PODROČJA TRAJNOSTNOSTI IN BLAŽENJA PODNEBNIH SPREMENB V POKLICNE STANDARDE

LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007)

PRIMER

Vprašanja za razmislek na nivoju
sektorja

Vprašanja za razmislek na nivoju organizacije

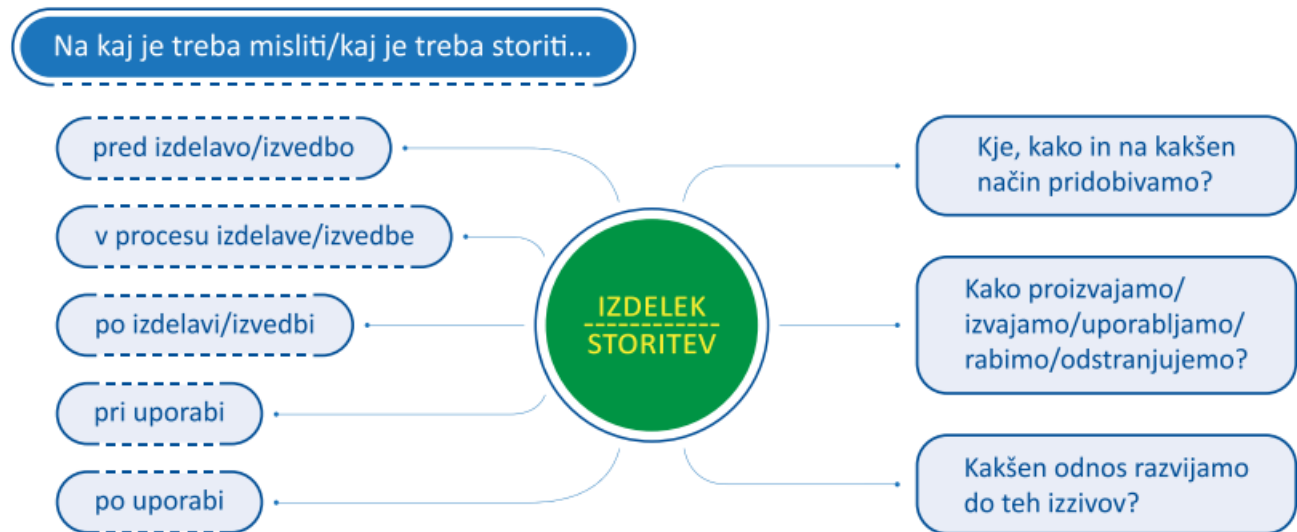
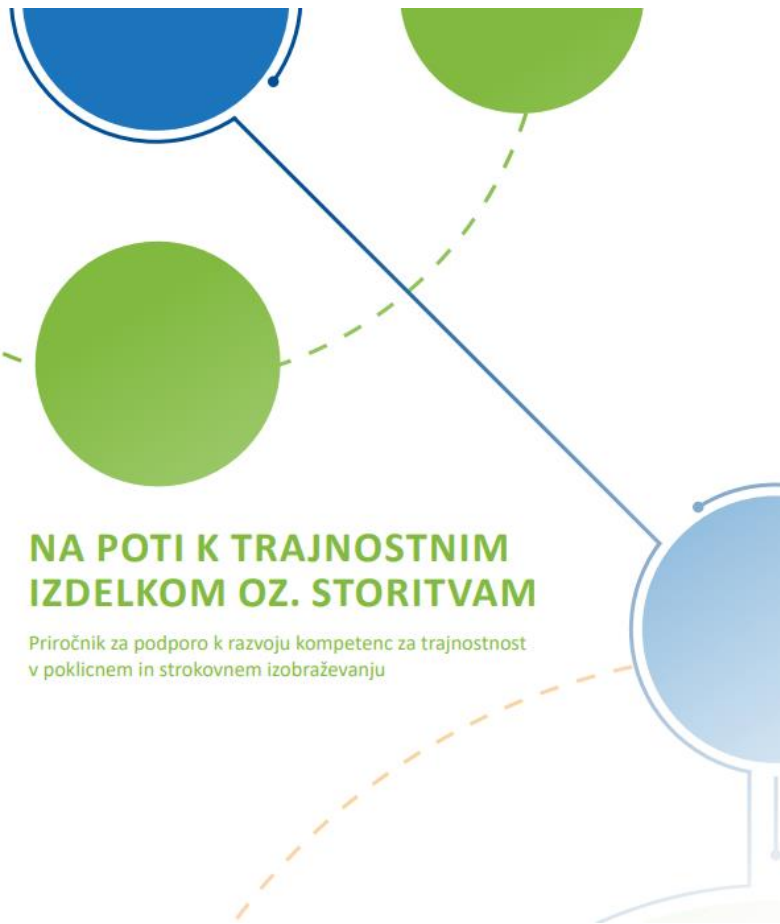
Vprašanja za razmislek na nivoju poklica

Katere materiale, surovine in izdelke (vključujoč opremo) se uporablja v delovnih procesih sektorja?

Kako naj se v organizaciji izvaja delo, da:

- zmanjša ogljični odtis zaradi uporabe surovin, materialov, izdelkov in opreme, ki se uporablja za delovne procese (npr. uporaba lokalnih surovin, sezonskih izdelkov, recikliranih materialov ...),
- nabava poteka skladno z načeli trajnosti (npr. zeleno naročanje),
- uporablja trajnostne surovine in materiale (npr. reciklirani materiali),
- je inovativna pri nabavi surovin, materialov, opreme, zagotavljanju energentov ...?

Kako naj zaposleni izvaja delo, da zmanjšuje ogljični odtis materialov, surovin in izdelkov?

NAČRTOVANJE TRAJNOSTNEGA IZDELKA OZ. STORITVE

